

Kosztolányi Dezső

EBÉD

Délben az alagút budai oldalán egy ember ebédel.

Ebédje nincs a kezében, sem az ölében, sem a tányérján, hanem a járdán, a puszta földön. Valaki ételhordóban vihette, kiloccsantotta, s ott hagyta. Ez az ember pedig, aki kilépett az alagútból, egyszerre megpillantotta a gazdátlan ebédet, melyet valamely jótékony tündér pottyantott le ingyen, töprengett, majd lekuporodott, kivette bicskáját, és pengéjével egyenként emelte szájához a falatokat.

Káposztafőzelék volt, borjúföltéttel s túrós metélt. Sajnos, a kenyér hiányzott hozzá. De az étel oly szerencsésen esett le, hogy az egyes fogások alig keverőztek össze, külön kis kúpocskákban púposodtak, s egyáltalán nem sározódtak be a járdán, mely mintegy terítetlen asztalul szolgált, mert a káposzta legalsó rétege természetes tányért alkotott alájuk. Nem volt ez utálatos, csak furcsa, végtelenül furcsa. A káposzta vékony pántlikáin zsír fényesedett, a borjúhús csiklandozta az orrot, a túrós metélt még gőzölgött. Nyilván többen is megkívánták, mikor elhaladtak mellette, de hiányzott belőlük a bátorság és őszinteség, hogy ösztönüket követve leguggoljanak, és fölfalják.

A járókelők megálltak. Noha éhesek voltak, és otthon már várta őket a párolgó leves, bámulták a jelenetet. Nincs nagyobb gyönyörűség, mint evő embert szemlélni. Amint mozog az ajka, az állkapcája, a homlokcsontja, amint rág a foga, s szájában nyál csorran, mi is részeseivé válunk a táplálkozás mindennapi, unhatatlan örömének, s lélekben jóllakunk. Az ember nem sietett. Lassan kanyarította bicskájára az ételhalmokat, óvatosan a fény felé tartotta, vizsgálgatta, nem szennyesek-e, s titkolva mohóságát éppoly lassan és óvatosan fogyasztotta el. Mikor lenn csak egy mocskos káposztaréteg maradt, fölkelt, bicskáját megtörölgette a zsebkendőjével, és a pesti hídfő felé ballagott.

A nézők nem mindjárt oszlottak szét. Csodálták az ebéd hült helyét, a nyirkos foltot. Egy úr a botjával megbolygatta, de azt mondta, ez már ehetetlen. Aztán azon tanakodtak, hogy az ismeretlen miért szánhatta magát erre a lépésre. Minthogy vele senki sem beszélt, különböző felfogások és álláspontok alakultak ki. De a vélemény általános lett, hogy az ebéd jó lehetett, pompás lehetett, főképp az a káposzta, az a zsírtól ragyogó káposzta, melyet nem győztek eléggé dicsérni. Egyesek elmenőben vissza is sandítottak. Mosolyogtak, csóválták a fejüket, úgy rémlett, hogy egy kicsit megállították az ebédet, egy kicsit irigykedtek arra, aki megette, s egy kicsit, egy nagyon-nagyon kicsit meg is sértődtek, hogy őket nem kínálta meg.

Igen, némely emberből teljesen hiányzik a társadalmi illem.

Pesti Hírlap, 1926. április 4.